

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apere Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Dotățiunea clerului.

III.

Una din cele mai grave dispozițiuni din punctul de vedere al bisericilor și în special pentru biserica noastră ortodoxă română este amestecul guvernului în afacerea disciplinării preoților, cu desconsiderarea normelor canonice.

Canonul XII. al soborului dela Cartagina statorosec, și enunță, că arhierii, preoții și diaconii pârși se judecă prin un consiliu de arhierii. În sensul acestei norme s'a acceptat și susținut și în viața noastră bisericească principiul, că *preoții pot fi judecați numai de preoți*. Pe acest principiu trebuie să se bazeze paragraful 33 (punct 3). și 121 (punct 9) din „Statutul organic”, privitor la agendele scaunelor protopresbiterale și a consistoriilor eparchiale, ca senate bisericesci, precum și dispozițiunile cuprinse în § ul 6 din „Regulamentul disciplinar”.

Dispozițiunile disciplinare de ași ale bisericești se mărginesc mai mult la delict, cari privesc oficiul de funcționar bisericesc, căci statul s'a ingerat de mult în judecarea preoților pentru transgresiuni de natură comună. Prerogativele cinului preotesc, cunoscute sub numirea „*privilegium fori*”, esempțiunea de sub judecabilitatea forului mirean, și „*privilegium immunitatis*”, eliberarea de dare etc. s'au sistat.

Dar și în casurile, când fete bisericesci sunt judecate pentru delict, — se le dăcăm — civile, trebuie, ca foruri pe baza unei pertractări să aducă decisiune, sentență. Asemenea sentințe până acum n'au atins nici persoana preotului ca atare, ca oficial al bisericești, și nici beneficiile, ce acela le are în acea calitate.

Ministrul însă — străin după lege și neam — își reclamă și un drept disciplinar cu consecuențe față de emolumentele preoțești, care nici decât nu-i pôte compete. Acest drept arogat constă în denegarea întregirii venitelor, ce-i compete unui preot, ori în detragerea adausului deja asemnat.

Așa-ceva ar putea de fapt să se întempe numai pe baza unei sentențe a forului bisericesc competent. Dar proiectul trece peste această legală normă. Și în paragraful 8 cere, ca — dacă în contra unui preot, care reflectază la întregirea emolumentelor, s'a ridicat acasă pentru delict de immoralitate sau atitudine dușmănoasă statului — ministrul cultelor să *provocă* forul confesional competent, că a introduce cercetare disciplinară contra lui și numai după-ce i s'a raportat despre rezultat, va decide dacă e vrednic sau nu de adausul dela stat.

Paragraful 9 este și mai drastic și mai aspru. Acesta „*obligă*” pe ministrul cultelor a „*provoca*” forul confesional competent să introducă cercetare disciplinară contra unui preot, dacă cineva îl acasă la acel ministru. Mai departe:

„Dacă forul confesional, deși este *provocat*, nu introduce cercetarea disciplinară, *contra* parochului respectiv, **ministrul de culte și instrucțiune decide însuși** după

„trecerea a trei luni, socotite dela ziua în care sa inmanuat provocarea, **cu privire la detragerea sumei întregitoare.**”

„Dacă sentința disciplinară a forului confesional îl lasă pe preotul respectiv la postul său, deși acasă a fost motivată: **ministrul de culte și instrucțiune este în drept** ca pe baza datelor ce-i stau la dispoziție, conform normelor cuprinse în punctul b. din §. 7. (delict de immoralitate și atit duș. statului), **se detragă întregirea venitelor.**”

Va să dăcăm, dacă autoritatea bisericească încă nu a judecat pe un acusat, ori dacă sentința adusă nu-i pe placul ministrului, atunci *însuși ministrul decretază pierderea ajutorului*. Firește, fiind sentința bisericească pentru suspendare ori destituire, ministrul n'are ocaziune, nu-și pôte valida puterea; decât însă biserica nu dă preotului său lovitură de moarte, atunci ministrului îi stă în drept „*pe baza datelor, ce-i stau la dispoziție*” să aducă altă sentință; era acele date sunt „*acasă motivată*”, sau mai bine dă *denunciările*, ce i se vor fi trimis, și aceste vor fi destule, ca să judece pe un preot, fără ca el să se fi putut declara asupra punctelor de acasă, fără ca barem să le fi vedut și să se fi putut apăra.

Ministrul să face adecă judecătoriu preste forul bisericesc al respectivului preot, și să ține mai competent a examina nu numai ținuta politică și socială, ci chiar și starea morală a clerului. El vrea să devie un for apelativ superior autorităților bisericesci; altcum ar considera cel puțin sentința canonică deja decretată de biserica singură competentă în astfel de chestiuni.

Tot așa de nedrept este paragraful 13 (și numerii sunt nefericți: 7, 13, 17). Acesta se referă la conscrierea venitelor. Datele le dau organele confesiunilor, dar ministrului îi stă în voie a se convinge despre esactitatea lor pe calea organelor sale administrative.

Dacă acum vr'un rău voitriu al bisericești și al parochului întortochéză lucrurile și presentă pe un preot, că nu a fasonat în mod drept toate venitele, atunci ministrul îl pôte pedepsi pe un atare paroch cu pierderea îndreptății la întregirea venitului pe timpul, cât rămâne în acel post de paroch.

Proiectul mai adaugă următoarele:

Enunțarea pedepsei cade în competența ministrului de culte și instrucțiune publică, dar parochul sau altă persoană legală responsabilă pedepsită, se pôte plânge la judecătoria administrativă în curs de 30 de zile dela înscuițare.

În asemnea casuri deci nu se lere nici măcar consultarea arhierului și a forului suprem bisericesc, mai ales, că pot se obvină astfel de venite preoțești, asupra cărora numai autoritatea bisericească ar putea să-și dea părerea cea mai competentă și cea mai clară. Proiectul, ca toate legile, nu pôte în mod absolut prevedea toate eventualitățile.

Afară de aceea, cine pôte fi mai competent, ca și biserica a constata, dacă cutare preot „a retăcut cu scirea ore-care venit, sau cu

scirea a fasonat fals ore-care erogatiune neesistentă?”

În sensul §-lui 14 venit postului de paroch însinuat în scopul întregirii nu se mai pôte reduce „fără conlucrarea prealabilă a ministrului de culte și instrucțiune publică”; ér sporirea venitului este a se însinua ministrului în curs de 3 luni. Mai departe dispune proiectul:

Tănuirea sporirei venitului are de urmarea față de preot pierderea dreptului la întregirea venitului în acel post preotesc.

Despre pierderea dreptului la întregirea venitului **decide ministrul de culte și instrucțiune publică**, — dar **preotul agravat cu pedepsă** se pôte plânge la **judecătoria administrativă** în termen de 30 (treizeci) de zile dela înscuițare.

Cele expuse mai sus sunt nu numai o desconsiderare a autonomiei bisericilor, garantată multor bisericilor prin legi vechi și mai în urmă prin cele din 1868, ci chiar o încălcare a ei; căci ministrul își arógă o suprarevizuire și o suprainspecțiune asupra disciplinei bisericești, ba în anumite casuri chiar deciderea în materie de disciplină și încă în mod discreționar.

Prin pasagiul ultim din §-ul 9 ministrul susține — ce-i drept că:

„Sentința ministerială, privitoare la detragerea întregirii competențelor nu pôte altera dispozițiunile *cealalte* din sentința disciplinară adusă de forul confesional competent, și care nu-i pe placul ministrului; dar asta n'are să ne îndulcescă, căci dacă el ar nisui să nimicéscă sentința forului bisericesc în toate punctele sale, atunci ar trebui să-i punem și mitra pe cap și să l ortodoxim, la ce pôte totuși nu s'ar învoi.

Delictele, cari discualifică pe un preot pentru a fi împărțit de subvenția guvernului, sunt indicate în paragraful 7.

Spre a fi luat în mai de aproape considerare îl reproducem întreg.

§. 7. La întregirea venitelor nu pôte fi părtaş, sau, dacă s'a împărțit, perde această îndreptățire acel preot,

a) care prin o *sentință a forului penal* intrată în putere de drept a fost pedepsit totodată și la pierderea oficiului, — și anume începând dela timpul intrării în valoare de drept a sentinței pentru întreaga durată a pierderii de oficiu.

b) acela, care comite un *grav delict de immoralitate* nedemn cu poziția sa, sau manifestă o *atitudine dușmănoasă statului*, pentru care a fost osândit prin o sentință judiciară, sau pe cale disciplinară, — întru cât judecătoria la osândit pe respectivul la pierderea libertății — pentru durata acestei pierderi de libertate și după împlinirea închisorii, altcum pe un timp de 3 ani, socotit din ziua în care sentința judiciară sau pedepsa disciplinară a intrat în valoare de drept, respective dela ziua datului din ordinațiunea ministerială menționată în §. 9.

Dacă însă vre-un preot, care a fost deja osândit conform punctului b) al acestui paragraf, va fi prin sentință judecătorească sau disciplinară din nou osândit în decursul celor 3 ani, sau și mai târziu, pentru un delict de imoritate ori pornire dușmănoasă statului, atinsa în pctul b), — își perde pentru persoană sa pentru totdeauna întregirea emolumentelor, începând dela termenul indicat în alinea a treia a paragrafului acestuia.

Va să dăcăm înainte de toate cade fie-care preot sub greutatea codicelui penal. Pentru delict ordinare îl judecă forul lumesc și, dacă sentința acestuia cuprinde și pierderea oficiului, atunci pe acel timp își perde și adausul ministerial.

După drept însă emolumentele unui preot n'ar putea fi atinse înainte de ce autoritatea lui bisericească nu a decretat acesta.

Punctul b) cuprinde delictele de immoralitate și atitudinea dușmănoasă statului.

Cât privese delictul prim n'am avea nimic de obiecționat, sciind, că mai ales autorității bisericesci îi încumbă datorința a veghea strict asupra moralității clerului; căci cum va putea un om moraliza mulțimea, când el însuși are lipsă de moralizare? Un asemenea defect la preot trebuie cu atât mai iute și mai radical îndreptat, cu cât — fiind însuși sarea pământului stricată — prea ușor se pot infecta și se pot strica bucatele toate, și — fiind inșiși lumina slabă, întunecată, — cum vor fi ceialalți, cari își împrumută lumina dela un asemenea astru central?

Nu mai cât nu organul guvernului — ministrul — este chemat să aplice și să esamineze termometrul moralității, căci nu-i competent, și prea ușor se pôte întempla, ca fluidul termometrului său lumesc să nu fie natural ci falsificat de atare neconfesional ori ateist ori de vr'un pârșiat patriot și astfel — fiind substanța termometrică mai expansivă — vina preotului se' apară la o înălțime prea mare și nedreptă.

Serbătorirea revoluției. Deja din anul trecut s'a pornit o mișcare puternică în sinul maghiarilor cu scop de a eterniza pentru totdeauna ziua de 15 Martie 1848, în care s'a pornit revoluția maghiară. Dietei maghiare s'au înaintat mai multe petițiuni din partea cetățenilor unguri, în cari se cere ca ziua aceasta să se inarticuleze în lege ca serbătoare națională pentru totdeauna. Guvernul adus astfel în strimțorie și aședat în poziția de ași perde popularitatea înaintea națiunii maghiare, care ține mult la serbarea trufiei sale naționale, a chibzuit asupra unei modalități, de a satisface și pe popor și de a nu se pune nici în conflict cu dinastia! A vedut adecă guvernul că acum, din incidentul împlinirii de o jumătate de véc dela „luptele pentru libertate”, trebuie să se deie vre-o hrană monstruosului șovinism național și a găsit o formă, destul de convenabilă poporului maghiar și nevătămătoare pentru dinastie, ba chiar măgulitoare. Au decis nu serbarea de 15 Martie, de care pentru familia domnitoare atâtea supărătoare momente se légă, ci ziua de 11 Aprilie 1848, în care Majestatea împăratul Ferdinand al V-lea a sancționat legile, cari acordau cetățenilor răsvrățiți libertățile cerute. Acestă zi se va serba în anul acesta ca pompă mare, la toate oficiile din stat, se va ține o ședință comună din partea ambelor corpuri legiuitoare, iar o deputațiune a acestor corpuri va asterne la picidrele regelui omagiile națiunii. Pe viitor ziua de 11 Aprilie va rămâne serbătoare obligată pentru țara întregă. Etă proiectul de lege prezentat de Bánffy în ședința din urmă a dietei, numit „*proiect de lege despre serbătorirea amintirii legilor create în 1848*”.

§. 1. Aducându-și națiunea cu pietate și eu sentimente de mulțumire aminte de

creațiunile legislative din 1848, făcătoare de epocă în istoria țării, prin cari drepturile constituționale s'au estins asupra tuturor claselor ale națiunii, cari au introdus sistemul de guvern responsabil cu bază reprezentativă, au generalizat suportarea greutăților publice, au eliberat proprietatea de pământ, au ridicat la valoare libertatea de presă, egalitatea de drept și preste tot principiile sublimite de libertate politică și cetățenească: *parlamentul decide din incidentul împlinirii de 50 ani dela crearea acestor legi fundamentale, ca ziua de 11 Aprilie, și în care regele Ferdinand al V-lea de glorioasă amintire a sancționat legile din 1848 cele făcătoare de epocă, se fie pentru toate timpurile sărbătore națională.*

§. 2. Această lege intră în vigoare în 11 Aprilie 1898. Cu executarea ei se concredere ministerul.

Budapesta, 26 Febr. 1898.

Bánffy,
ministru-president.

Acesta este noul proiect — îi putem dice deja lege, căci poate încă în săptămâna asta se va vota, — cu care ne-a fericit guvernul. Uite cum ni se creiază cu d'asila „sărbători naționale!“ De, vom sërba și noi...

In chestiunea dreptului de intrunire a cetățenilor din Ungaria, batjocorit în timpul din urmă prin o ordonanță de impoziție a ministrului Perczel, deputatul Molnár șeful partidului popular o făcut o interpelație în dietă.

În interpelația sa a întrebat pe ministrul de interne „dacă are de gând a înainta casei cât mai curând un proiect de lege, care se reguleze dreptul de intrunire“. Ministrul a dat următorul răspuns evasiv:

„Guvernul de fapt se ocupă de chestia codificării dreptului de intrunire, când o se vină însă înaintea dietei cu propuneri concrete, nu se poate sci. Răspunsul guvernului e, că timpul de acum, când chiar și din partea partidelor opoziționale se urgază măsuri excepționale, nu este nici decât potrivit, pentru regularea acestei chestiuni. Fiind că punerea în practică a acestei legi ar pretinge ca guvernul să aibă totdeauna la dispoziție organele necesare, cari la adunări se apere atât drepturile cetățenilor cât și interesele statului, — guvernul trebuie ca înaintea acestei legi se introducă administrația de stat.

Cu două măsuri.

Illegalitățile se răsună, mai curând sau mai târziu, dar ele se răsună.

Sistemul politic de aji a exploatat întregă viața de stat în interesul curentului cu maghiarisarea.

În direcțiunea acésta așa au ajuns de departe, încât și ungruții ei înșiși se miră de progresele, ce au făcut.

Trei mari idei au predominat timpul de 50 de ani dela Martiu, 1848. Independența statului, și restituirea constituțiunii, idea națională și curentul social.

În toate trei aceste direcțiuni ungruții au ajuns la asemenea rezultate, încât diarele lor cu admirațiune privesc la starea de aji a statului.

Ungaria și-a recăștigat independența și și-a asigurat rol preponderant putem dice rol conducătoriu în conducerea monarhiei chiar.

Ungaria s'a consolidat ca stat național maghiar și are multă dreptate diarul „Pesti Napló“, când susține, că pentru a fi Ungaria stat curat maghiar lucră întreg aparatul de stat.

Dintre problemele sociale multe sunt deslegate, și unele tocmai acuma preocupă în mod simțitor sferele guverniale.

La rezultatul acesta s'a ajuns prin călcarea legilor existente, prin neexecutarea lor în sens liberal și prin aducerea de legi nouă nefavorabile naționalităților din patria noastră.

Călcarea legilor existente, neexecutarea loială a acelor și aducerea de legi nouă s'au făcut în interesul

curentului de aji de a desbrăca statul din caracterul lui poliglot cum a fost dela primul rege ungar până în zilele noastre, și a-i da altă haină, a-l face stat pur național.

Illegalitățile comise s'au făcut cu consensul tuturor partidelor politice din patria noastră, căci s'au făcut în interesul ideii de stat maghiar.

Noi ne-am plâns de câte-ori era la ordinea zilei vre-o călcare de lege în administrațiune, în aplicarea justiției, noi ne plângeam, dară plângerile noastre erau glasul celui ce strigă în pustie.

Mai mult, dacă mergeam cu plângerile noastre în parlament, opozițiunea se arăta mai dușmană, ca guvernul chiar.

Se licita deci în patriotismul modern, și cine da mai mult, era mai mare patriot.

Am avut în viața parlamentului nostru și casuri de acele, că ministrul de justiție a declarat, că ordinațiunea sa e făcută contra lezei, nu consună cu legea, va lua însă măsuri, ca legea să se acomodeze ordinațiunii, și parlamentul a acoperit cu aplause o asemenea declarațiune.

În anii din urmă față cu noi românii s'a călcat unul dintre cele mai cardinale drepturi garantate de constituțiune, dreptul de intruniri publice.

Dengarea s'a făcut cu provocarea la legea pentru egala îndreptățire a naționalităților.

Asemene acte de violență au fost aprobate de către partidele politice din patria noastră.

Dacă vorba e de români, atunci toate sunt iertate, căci românii nu mai stau între cadrele constituțiunii și a lezei.

A venit la ordinea zilei mișcarea socialistă, și ea s'a manifestat pe teritoriul țerei locuit de maghiari.

Guvernul a luat măsuri aspre spre a asigura viața și averea cetățenilor.

A restrins dreptul de intrunire publică, a introdus față cu presa cenzura preventivă.

Partidele opoziționale strigă ca din gura șerpului, că este periclitată constituțiunea.

Ilustrul conducătoriu al partidei naționale contele Apponyi a strins în curele pe ministrul de justiție pentru că ținerea de adunări publice o a făcut pendentă dela concesiunea autorităților publice.

Mai vehement a fost combătut ministrul pentru introducerea cenzurei față cu presa.

Dacă guvernul crede, că are trebuință de măsuri extraordinare în situațiunea critică cu mișcările socialiste de aji, și vorbitoriul crede, că e trebuință de asemenea măsuri, atunci se le ceră dela legislativă, care de bună sâma le va vota.

Aici se măsură cu două măsuri. Când față cu noi românii în calea ordinațiunilor sa delăturat legea, atunci nime n'a vădut, că e periclitată constituțiunea.

Abusurile se răsună, mai curând sau mai târziu dar se răsună.

Din România.

Procesul duelului Filipescu-Lahovary s'a continuat Mercuri cu interogarea dlui Filipescu. Dsa în privința faptului că pe teren a fost pusă chestia împăcării spune, că nu putea primi un fapt refuzat de martorii d sale.

La orele 2 și 1/2 se procede la interogator dlui Isvoranu, martorul dlui Lahovary. D-sa spune că împreună cu dl Lahovary a redactat o declarație de împăcare, care însă n'a fost primită. A redactat atunci cu dl Săulescu, martorul dlui Filipescu o altă declarație, în care dl V. Ionescu, martor al dlui Filipescu a propus introducerea unui pasagi, cu care nu dsa s'a învoit. Neputându se învoi nici asupra acestei declarații, la rugarea dlui Lahovary s'a primit lupta pe teren. Mai spune, că sala de duel a fos în

tote privințele acceptabilă, condițiile de duel și lupta s'au petrecut în modul cel mai loial.

Dl Drossu, martorul lui Lahovary mărturisește identic cu dl Isvoranu, adăugând că martorii părților adversare după duel s'au înțeles a nu se îngreua reciproc.

Dl Victor Ionescu, spune, că a fost chemat secundant de către dl Filipescu. A aflat și d-sa insultător articolul „Independenței“. Spune, că nu e exact, că d-sa ar fi stat în relații încordate cu Lahovary. Și d-sa a cerceat împăcare, n'a putut însă cădea de acord în acest punct cu martorii adversarului.

Sala — spune dl Ionescu — e acomodată pentru duel, și a ales-o, pentru-că sub cerul liber ar fi fost prea rece pentru combatanți.

Dl Săulescu, martorul dlui Filipescu spune, că a fost imputernicit de clientul său a purcede după buna sa chibzuială. Numai se nu lasă stîrbită cinstea lui din chestiune. A cerceat reconciliațiunea, n'a fost primită însă de martorii adversariului în forma propusă de d-sa. Condițiile duelului au fost puse după toate regulile duelului. În privința salei toți martorii au fost de acord.

Gonă împotriva socialistilor.

Libertatea presei. Vineri judecătoria din Pesta a confiscat în două rânduri organul săptămânal al partidului social-democrat de acolo numit „Népszava“. Prima-dată pentru articolul intitulat „Libertate maghiară de presă“, despre a cărui apariție procuratura reg. a fost prealabil informată prin detectivii internați în tipografia, unde apare foia acésta. Când tocmai era să se dea la postă foia, detectivii cu ordinul procuraturii în mână au confiscat-o.

Redacția după înfrângerea acésta, a dispus tipărirea unui nou număr, care avea o prezentare, — cel puțin curioasă. Local articolului înriminat — patru colone — a fost lăsat gol, și peste hârtia albă, de-a lungul era scris: „Confiscat judecătorește!“ Er în fruntea foii cu litere mari s'a tipărit introducerea legii de presă din 1848, care sună: „Cenzura prealabilă prin acésta se sterge pentru totdeauna și pentru asigurarea libertății presei se dispune: § 1. Fie-cine are voie a-și comunica și lăți liber gândirile pe calea presei“. Urměză, ca contrast izbitor, pagina albă, cu patru linii pe ea. Sub titlul foii sta scris: „După confiscare judecătorească ediția a doua! Când însă erase fie trimisă foia, detectivii se presintă, și opres și ediția a doua. Au găsit acum un al doilea articol primejdios, — spunend că prima dată nu l-au băgat de sêmă. Și le-a fost frică social-democraților să tipărescă și o a treia ediție, de témă, să nu se găsescă de nou ceva periculos.

Fotografare polițială. Poliția continuă a și împlini cu conscientiositate misiunea de fotografist. Mașina de fotografare și de și eternizează deci de figuri înfricoșate de socialisti, toți aduși și ținuți cu forța înaintea ei. Socialisti din străinătate indata ce sosese în capitală sunt deținuți și duși la mașină, și nu scapă, numai decât singuri și dau fotografia ce eventual o au la ei.

Cafenele asaltate. Sâmbătă noptea a fost luată cu asalt de poliție, cafeneaua din capitală Continental, local de intrunire a social-democraților. Un căpitan de poliție urmat de sute de detectivi, la 11 ore noptea și-a făcut intrarea în cafenea, unde publicul se juca în cărți, biliard etc. Circulația pe uși s'a oprit. Capitanul a provocat pe cei din cafenea (public de diferite categorii) să se legitimeze! Atunci detectivii s'au împrăstiat pela mese, să execute porunca căpitanului. Legitimarea cu scrisore nu era primită. Fie-care avea să-și arete palmele. Și de avea mâna scortșă în palmă — dovadă că e muncitor, — era deținut. Nouăsprezece dețineri s'au făcut. Deținuții au fost duși pe stradă, așezați în gledă, și petrecuți la poliție. Acolo avea fie-care să-și spună numele și ocupația, apoi un polițaiu îl petrecea acasă.

Aceeaș operație scandalosă s'a săvârșit și în cafeneaua Schwarz, deținându-se patru inși.

Reuniunile învățătoresci.

(Urmare și incheere).

Înainte cu un deceniu am fost cuprinși de un fals spirit de constituționalism, ca să ne descompunem după tipul și asemănarea rotilelor unui mecanism sęc în corporațiuni din ce mai multe și mărunte, cum sunt și reuniunile învățătoresci cu numărösele lor despărț., ba precum să proiectase din unele părți chiar și pentru preoți ca astfel divisați apoi după un aparat de tot greoiu cu nesfârșite constituiri în comitete și subcomitete, în cele din urmă să rămână întréga organizație un corp lănced, incapabil de energie și productivitate.

Fie de ajuns cu acésta experiență tristă care ne-a dus statul învățătoresc la adevărată blazare, încât astăzi nu trair simte rîvnă nici să și susțină cu demnitate barem un singur organ pedagogic.

Să cere deci neamănat o nouă activare, o nouă electrisare. Și acésta numai revenind la prescriesele statutului organic să pôte realisa. Cerem deci, sus și tare, să se procedă pe viitor în cestiunea conferențelor învățătoresci, conform §-lui 130 din Statut și pentru susținerea sistemului greoiu și impracticabil de astăzi să nu se mai facă pași în altă parte. Ci, venerabilul consistoriu să denumescă an de an în tenoarea §-lui amintit atâția comisari din corpul profesorilor și al învățătorilor câte districte învățătoresci sunt său vor fi în arhidieceasă, cari apoi după instrucțiunea (regulament) primită dela venerabilul consistoriu se conducă desbaterile conferențelor în timpul ferilor (Septembre a fie-cărui an) și să raporteze despre rezultat.

Acésta corperație apoi, constituită din cei 10—12 comisari consistoriali, va pute funcționa totodată ca un consiliu permanent pentru venerabilul consistoriu, în orice eventuale cestiuni de învățământ. Lucru, care deasemenea nu va fi de prisos.

Și pentru-ca acești comisari să nu lucre fie-care de capul său, ceea-ce erăși ar pute să fie o zăticnire a progresului, să vor intruni an de an într-o conferență prealabilă, în care pelângă asistența consultativă a referentului scolar și eventual sub conducerea presiului venerabilului consistoriu, vor desbater și fixa cestiunile de învățământ și peste tot pedagogice, ce vor servi drept material de lucrare și desbater pentru conferențele învățătoresci. Astfel fie care comisariu, din consiliul lor propriu, să va presenta la fie-care conferență cu materialul deja fixat pentru anul viitor și conferența va designa numai membrii din sinul său, cari studiind cu sîrguință să prepare materialul.

Așa vom ajunge în plăcuta poziție, ca fiecare district învățătoresc să-și țină odată la an adunarea sa generală, resp. conferența sa învățătorescă, în care sub conducerea comisariului și după instrucțiunea (regulament) consistoriului să se ocupe din temei cu cestiunile chemării noastre învățătoresci.

După organizațiunea de astăzi, dela aceiași membri să cer la an două adunări generale, una districtuală și alta tractuală a despărț. Un lucrul de tot greoiu, între altele și pentru cuvântul, că e chiar imposibil să exoperezi dela epitropiile noastre din modestele mijloce materiale, de două ori pe an diurne pentru învățători la adunările generale! Din care cauză adunările generale ale despărțemintelor, rămân indicate în prescrie, dar în genere luat nu se țin pe întregul teritoriu al arhidiecesei. Și sunt destule casuri, că din forțarea lucrului cu diurnele, învățători de cei mai devotați au devenit odioși înaintea poporului. Odată însă pe an să pot totuși exopera diurnele, căci, precum scim din experiență, poporul nostru de grabă este înclinat la ceea-ce este cuviincios și cumpătat.

Să rămănem dar pelângă ceea-ce este și pôte să fie și să nu ne luăm după închipuirii chimerice purcese din cutare inferbentare momentană.

Să rămână statul învățătoresc în legătura sa organică cu central, cu autoritatea sa superioră scolară, cu părinții și sfătuitorii săi binevoitori și competenți în ale pedagogiei. Așa numai vom pute să-i asigurăm un progres continuu în chemarea sa atât de grea și astăzi atât de puțin respăiată materialicește.

Se va obiecta câte din vre-o parte, că sistemul cu comisari consistoriali, pro vedut în Statut, are să fie costisitor. Da, fără îndoială, că unele spese vor cere. Acele însă se vor respleti însuși și se vor pute acoperi fără cea mai mică greutate în modul următor: din averea actuală a reuniunilor învățătoresci să se înființeze un fond, anume: Fondul confederației învățătoresci, care fond an de an să se mărească cu taxele a 1 fl. dela fiecare învățător și se să administreze de venerabilul consistoriu. Învățătorii avem anual instituți cel puțin 800, astfel din taxele anuale cu cele alte eventuale venituri, spesele recerute se pot din abundență acoperi. Prin urmare în punctul acesta nici o temere nu poate fi întemeiată.

Se vor adăuga încă câte multe în acest obiect, ceea ce a fost și scopul nostru, căci cesiunea prea este ardatore și importantă ca să mai pôte suferi amânare.

Pentru aceea am îndrăsnit a deschide discuțiunea în préjma sinodului arhidiecezian din anul curent, la care va trebui nesmintit să venim cu propunerii concrete, pentru-ca bine cernut lucrul să se iee dispozițiile necesare întru asigurarea progresului și înfloririi școlilor noastre populare.

Dr. V. Bologa,
dir. școl.

Noutăți.

La ce confesiune s'aparțină copiii născuți din părinți greco-catolici, armeni-catolici și romano-catolici amestecați? — Chestiunea aceasta a lămurit-o ministrul de interne în conțelegere cu cel de culte și de justiție prin un ordin, ce l-a comunicat autorităților comitatense. În circulele sau ministrul între alte spune: Catolicii de rit roman, grec și armean, după ce ei numai privor la rit se deosebesc unii de alții, dar în principiile lor de credință aparțin aceiași biserici, nu se pot socoti unii față de alții ca aparținând la altă religione!

După ce constată, că în chestia această a hotărât mai întâiu locotenentia reg. ung. din 1814, și în același sens a dispus și legea din 1868, — ministrul enunță:

Și mai departe dară e regula, că copiii născuți din căsătoriile mieste ale numitelor confesiuni, fără privire la timpul încheierii căsătoriei și la secul născuților, au să urmeze toții confesiunea tatălui.

Învoiala, ce la căsătoriile mieste ale altor confesiuni o pot face părinții, hotărând ei, că copiii, a cui credință, a tatălui ori a mamei să o urmeze eventual toți — între căsătoriile amestecați romano-greco și armeno-catolici nu are loc.

Iubileul Monarchului nostru. Din incidental iubileului de 50 de ani de domnie a M. Sale Imperatului, se fac în Austria estinse pregătiri de sărbări. Scriitorul francez *François Trocasse*, pentru acel privilegiu a scos de sub tipar la Viena un op. jubilar intitulat: „*Domnia împăratului rege Carolos Iosif I. al Austriei Ungariei*”, în care pe 12 capitole descrie domnia Monarchului și situația actuală a țerilor de sub donnia lui.

Medic în Reșnar. Ni se scrie, că Duminecă în 15/27 Faun s'a întâmplat în Reșnari alegerea de medic cercului pentru cercul Reșnari-Poplaca-Rîu-Cadulul, reușind cu unanimitate de voturi Dl. Dr. A. Drăghici, absolvent al facultății de medicină din Viena. Felicităm pe alegători și pe alesul doctor.

Pentru „Hora Ligei”. Vineri s'a pertractat la Arad procesul intentat învățătorilor P. Costin și I. Hereț din Moroda, pentru-că în ziua de Paști, în 1895, de cumva nu băga din bună vreme de sămă plăieșul satului și nu lua măsuri de precauție, răsturnau statul ungur! Se dice adevărat că învățătorii au pus pe copii să cânte „hora ligei”; plăieșul satului însă, destul de precaut, a oprit-o după ce a dat vers. Învățătorii au fost denunțați de notarul comun. Învățătorii român Mosse Gergar, (acesta de frica să nu-și perdă ajutorul de stat, s'a făcut coddă la topor.) Copiii dela școlă, bătuți și intimidăți de jandarmi, au mărturisit că au cântat „hora ligei” în ziua de Paști. Apărătorul lui Hereț a fost delnățat Stefan C. Popp; pe Costin a fost renunțat a-lapăra, de ce ade-

venit cu un ajutor de stat, s'a dat pe partea „patrioților”. După ce nimic nu s'a putut adeveri, ăr apărătorul a redus la zero acusa de ris a procurorului cu „primejdierea statului”, — acuzății au fost achitați.

Atentat în potriua regelui Gheorghe Al Greciei s'a comis Sâmbătui la Atena. La 5 ore după prąd, când regele cu ducesa Maria au sosit cu echipagiul în oraș, doi oameni, ascunși în șanțul dela marginea șoselei au pușcat de mai multe ori asupra trăsorei. A doua pușcatură a nimerit pe un servitor la braț. Trăsura a grăbit îndată cu o iuțală mare. Atentatorii au mai dat de șapte ori după domnitor. Regele și ducesa au ajuns nevătămați la Curte.

Atentatorii au dispărut.

Podul lui Traian va fi clădit de nou. Guvernul român cu cel sərb au încheiat contract pentru edificarea unui pod peste Dunăre între Cladova și Turnu-Severin. Podul va fi clădit din partea României, ăr Sėrbia va clădi linia ferată pe valea Timocului, care va lega Cladova cu Nișul. Astfel podul va fi în legătură directă cu căile ferate europene. Podul e plănuț a se ridica tocmai pe locul, unde a stat podul lui Traian. Inginerii români au constatat a fi destul de puțin stălpni rămași dela podul lui Traian, pentru a să ridica pe ei noul pod. Pe pod se vor ridica trei statuie în mărime naturală, una va înfrășa pe marele Traian, alta pe regele român Carol, a treia pe regele sərb Alexandru.

Catastrofa vaporului român „Meteor”. Mercuri seara la orele 9, vaporul român „Meteor”, care circula pe Marea-neagră, și face cursele de poșta pe strimțora Bosforului, — pe o ceață intensă voind să iasă prin strimțora, a fost izbit de o stancă, suferind o spărțură primejdiosă. Pe vapor erau 25 pasageri; toți, afară de trei, cari erisși voiava să se salveze, au fost mântuiți, dimpreună cu întreg bagajul cu tot.

Zola a însinuat recurs de nulitate în contra sentinței curții cu jurați, basându-se pe împrejurarea, că n-permittându-se apărătorilor să adreseze întrebări tuturor martorilor, s'a vătămă dispoziție legii despre procedura penală. Recursul s'a înaintat curții de casație în 26 l. e. Hotărârea se va aduce prin *Maiu-Picquart* va servi ca ostaș simplu în armată.

„Strugurii” forța noastră în numărul trecut a străgăturii, este își varsă numele autorului. Ținem serectificăm, că autorul este Ilustritatea Sa dl I. cav de Puscariu. Amintim că drăgălașa poesie va apărea și în tipar separat.

De pe valea Rîului.

(Coresp. part. a „Telegrafului Român.”)

Rîul Gurghiului este una dintre văile cele mai frumoase, care își varsă curgerea apelor sale în Murșul desmerdat de popor cu numele de „apă lină”, precum în versurile: Murș, Murș, apă lină

Treci-mă 'n țară străină... etc.

Acastă vale se pôte numi dinastică. Feriecul clironom Alțeta Sa principele Rudolf înșoa de mai mulți prinți de corună, precum în a. 1888 (murul de Corónă al Angliei Albert de Vales (Walsi), prințul de Portugalia, Braganza, etc: au petrecut multe zile plăcute în acest ținut romantic și adese a convenit cu poporul dastinaș român lăudându-i calitățile și datinile, portul și obiceiurile erezite dela străbunii săi Romani.

Rîul Gurghiului isvoreanse din munții Gurghiului, ram din Hargita, proprietate a erariului și este unul dintre isvorele cele mai curate, mai sănătose, limpede ca cristalul. Se numesc pe scurt și numai „Rîul”. De aci locuitorii din cele vre-o 10 sate, situate pe această vale se numesc cu fală „Rîuani”, cari toți sunt Români, afară de Gurghi și Glăjărie, unde jumătatea o dau Ungurii.

Dintre tóte comunelă rîuane, cele în stare relativ mai înfloritoare sunt cele de sub munte: Ibănescii și Hodacul. Comune gr-or. între cele 10 sunt numai trei, tustrele împetrinite cu minorități gr-cat.

În Hodac avem școlă și biserică frumoasă, de piatră, sfințită prin Escelenția Sa

Înalt Preasăntitul Domn Arhiepiscop și Metropolitan Miron Roman la anul 1890, din cari cea dintăiu ridicată la anul 1889 sub zelosul preot actual Zaharie Lupu. Biserica din Hodac posedă și o proprietate frumoasă de pădure de stejar, care varsă anual un venit nu tocmai mic în vistieria bisericei. Învățătorul, pe cât scim, nu tocmai în armivie trăsece cu preotul său, ceea-ce numai spre dauna comunei pôte fi.

A doua comună gr. or. Jabenita, în frunte cu preotul strădălnic Vasile Duma, ăr învățător Teodor Peccăruș, a edificat în anii trecuți o frumoasă școlă. E lipsă ardătoare și de biserică nouă, spre care se nece sezonul de vară la băile saline de aci, datate din vremi străbune romane. Intre străini se ved adese ori și notabilități din alte țeri. Biserica de aci e de lemn, simplă și puțin încăpătoare. Sperăm însă, că nu e tocmai departe timpul, când se vedem o nouă casă divină ridicată. Suntem convinși că preotul actual va face totul spre ajungerea marelui scop.

Dintre tóte comunelă de pe Rîu cea mai de frunte și mai mare e Ibănescii, carea după Toplița-română e a doua din tractul Reghinului, atât cu privire la starea materială cât și la intelectuală morală. Constă din 460 familii gr.-orient. cu 2250 suflete, din cari aprópe 150 familii locuiesc afară din sat și sunt reslătite în depărtare de 2—10 km. pe partea deadrepta șt mai ales deastंगा Rîului.

Ai lângă marea majoritate de credincioși de ai poșta sunt în număr restrâns de vre-o 100 familii gr. cath. Notăm, că neorusticii fără excepție în număr de 30 familii sunt gr. cath.

Noi gr.-or. posedem o școlă frumoasă în sat și una pe câmp, despre cari mai pe larg voi vorbi mai în jos, doi preoți gr.-or. Ioan Petru și Grigoriu Nicoră ales și instalat în anul trecut.

Dar se revenim la sinodul parochial.

Ziua de Trei ierarchi a fost designată pentru celebrarea sinodului parochial din anul de față pentru comuna noastră bisericăscă. Aci după săvărșirea agendelor prescrierate în statutul organic s'a puerce la descrierea proiectului de repartițiune stabilit de comitet în scopul acoperirii speșelor nouziditei biserice a cărei istorie ar fi pe scurt următoria:

La anul 1880 când a luat conducerea comitetului și sinodului parochial prin conclus consistorial separat și a afacerilor epitropesci parochiei Ioan Petru a fost intră de avenea bisericei din cei vre-o 700 fl. v. a. De atunci încóce a crescut ca prin farmee, mai primindu-se 800 fl. din vânzarea unei păduri de stejar. Deși trebuințele curente ale bisericei reclamá spese anuale de aprópe 200 fl. silință, stăruință de fer, cruțare și mai multă inimă bună.

Adaug aici și aceea cumcă bună mână de ajutor au fost preotul Ioan Petru epitropii Ioan Cofar învățător și Gliga Irimie.

Unul dintre actele cele mai importante ale parochiei noastre, de deci de ani cu sete dorit, este zidirea noului edificiu bisericăsc. Pe lângă tóte speșele cauzate cu ridicarea școlilor etc. s'a hotărât și publicat edictul de licitațiune pentru darea cătră stat și comună 30 fl., remunerațiune epitropilor 30 fl., taxa fondului de pensiune 10 fl. a bisericei din Reghin 10 fl. etc. ăr venitele să sue maximum la 100 fl. anual, totuși din an în an spre bucuria tuturor a sporit, a progresat vędend cu ochii starea materială a bisericei sub buna conducere și administrare de care s'a împărtașit.

La anul 1890 s'a procurat un clopot cu 500 fl., s'a ridicat școlă pomposă în sat cu 2 sale de învățământ și cuartir comod pentru învățător, care a costat nu mai puțin de 2700 fl., precum și o școlă pentru credincioșii aflători pe câmp cu 1000 fl. v. a. Tóte aceste fără nici un ajutor din afară și în lipsa unui venit, decăt și spenerul poporului, doritor de lumină, căci depenalul am arătat întrec anual suma venitelor. Pe lângă tóte aceste averea în bani a bisericei la finea anului 1897 întrece suma de 14 mii fl. O sumă destul de frumoasă crescută numai darea în întreprinderea a unei nouă biserice, a cărei preliminarie s'a venit cu 22 mii fl. v. a. redus prin licitațiune la 17 mii fl. În

erua anului trecut și adunat materialul, care ca plóa curgea din tóte părțile.

La 1 Mai a. tr. s'a pus prin preoții din loc Ioan Petru și Grigoriu Nicoră cu asistința numerosului popor petra fundamentală, a bisericei, înălțându-se măiestos zidul atât de solid lucrat, cum rar se va mai afla pe la sate și la finea lunei Octobre spre bucuria tuturor s'a așezat între salve entusiaste crucea în vârful turnului măreț de 50 m. înălțime. La vara viitoare cu ajutorul lui D-đu se va zidi bolta bisericei și finalisa celelalte lucrări.

Până atunci însă comitetul cu preoții săi s'au îngrijit de acoperirea speșelor cu cari restă încă întreprințatorului și combinând a face și altariul proiectase o repartiție ceva mai mare; dar pentru a nu da prilej la nefericitul proselitism, care cu astfel de ocațiuni peste tot își vřă nasul, a abstat pentru câteva timp dela facerea altarului. Sinodul din ziua de Trei ierarchi a staverit o repartițiune de 12 fl. pe familie. ăr pentru ajutorarea, procurarea unui clopot mare, îngrădirea cu zid în jurul bisericei etc., pelangă contribuirea din partea poporului, s'a decis a se cere un ajutor dela Preaveneratul Consistoriu respective fundatiunea „Șaguna”, precum și a se face o colectă în și afară de patrie, pe care credem, că Preaveneratul Consistoriu, destăinuindu-i năcasurave nóstre, o va încuviința. Aceste ar servi ca o împintinare sinodului și bună ocaziune conducătorilor, spre a-și duce mai ușor la isbândă dorul, și datorința grea dar plăcută față de lăcașul lui D-đu.

Sperăm în Domnul, că și peste această încercare vom trece dsrucii, susținend pacea, liniscea și bună înțelegerea.

Dzie ceriul, ca așa se fie și în venitor!
Grigoriu Nicoră,
preot gr.-or.

Producțiune școlară în Sebeșul-săsesc.

Sebeș, 21 Faun 1898.

Corpul învățătoresc dela școlă romana gr.-or. din Sebeșul săsesc a arangiat în 11 Februarie st. n. a. c. ca ziua patronilor școlilor — Trei sfinți — în sala cea mare a școlii producțiune școlară și cantări și declamări.

Disertația: „Cum trebuie să se îngrijescă părinții de cresterea fiilor lor”, a fost ascultată din partea publicului numeros — mai ales țeranii — cu viu interes. Ca motta a luat disertantele Av. David, director școlar cuvintele lui Solomon la Sirach cap. 30 v. 4. „Ce ese din gura fiilor, se știți, că mai înainte a eșit din gura părinților. Părinții fiind buni sunt și fi buni. Și fiind părinții rei și fi sunt rei”. Scheletul vorbirii următoriu: Causa principală a înaintării și a căderii unui popor este educația și creșterea fiilor lui, căci pe creșterea tinerilor se basază religiunea, adevărul, dreptatea, iubirea de patrie — scurt tot edificiu societății. Crescerea bună, morală și creștină este rădăcina tuturor bunurilor, ea ne face fi adevărați ai bisericei, ea produce părinților fi susțitori, ăr patriei adevărați apărători. Casa părintească e cea dintăiu și cea mai însemnată școlă, căci părinții și pilda părinților formează copilului sufletul și inima. În casa părintească, în acul ce l'a supt un copil împreună cu laptele, sunt ascunse rădăcinile tuturor virtuților. În casa părintească se fabrică materialul cu care se clădesce mai apoi școlă și societatea. Arată pe larg cum trebuie să se îngrijescă părinții de cresterea fiilor lor după ce au eșit din școlă, prin pilde bune din partea părinților și cetirea de cărți folositoare. O astfelu de crestere dând fiilor nostri putem nădăjdui în un viitor mai bun, mai ferit și mai cinstit pentru poporul nostru.

Fie, ca învățăturile exprimate în această temă să prindă adinci rădăcini în inimile tuturor și urmândule să se pună mai mare pond pe cresterea fiilor mai ales în casa părintească.

Cântările: Cât e țara de G. B.; Noptea, executate de corul adulților; Pușorul de I. Costescu, Sfânt, și drum bun de I. Vorobievici executate de chorul școlar au succes pe deplin, laudă dirigintelui I. Pavel.

Declamările: Noi vrem pământ de G. Coșbuc; Negustorul și Nėrețul dialog de A. Pan au fost bine interpretate din partea elevilor. Dialogul a produs mult haz și ilaritate, încât a trebuit bizat.

Fiind atari producțiuni instructive pentru popor, de dorit ar fi ca să nu lipsescă din nici o comună românăscă.

Raportor gh.

Nr. 20/1898

[33] 1-3

Concurs repețit.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Voila, în protopresbiteratul Făgărașului, se escrie prin această concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post dau suma de 484 fl. v. a.

Concurenții au a-și subterne suplicile lor instruite conform legilor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

În conțelegere cu comitetul parochial concernent, Oficiul protopresb. gr.-or. al Făgărașului.

Făgăraș, 27 Ianuarie, 1898.

Iuliu Dan,
protopop.

Nr. 21/898 prot.

[34] 1-2

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Ludișor în protopresbiteratul Făgărașului, se escrie prin această concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post dau suma de 411 fl. v. a.

Concurenții au a-și subterne suplicile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Făgărașului, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Făgăraș, 27 Ianuarie, 1898.

Iuliu Dan,
protopop.**Cărămidăria**

de lângă drumul Șelimbărului cu toate edificatele **se vinde din mână liberă.**

Cumpărătorii să se adreseze către domnul *Andreas Müller*, Sibiu, Strada Vitelor (Viehmarktpl.) Nr. 17. [6] 3-3

Din **Librăria Tipografiei arhidieceșane** se pot procura:

Insoțirile de credit, îndreptare practică

de
T. W. Raiffeisen,
traducere autorizată
de
Dr. A. Brote.
Prețul 80.

Cartea Stuparilor Săteni

de
Romul Simu, învățător
prețul 35 cr.

Librăria Tipografiei arhidieceșane,
Sibiu.

CASSA DE PASTRARE (REUNIUNE) ÎN SELIȘTE.**Convocare**

[2] 1-1

P. T. membrii Cassei de păstrare (reuniune) din Seliște se convocă la ședința

Adunării generale ordinare,

conform § lui 15 din statutele reuniunii, pe Duminică în 1/13 Martie st. n. la 2 ore p. m. în sala cea mare a școlii rom. gr. or. din Seliște, pe lângă următorul

PROGRAM:

1. Raportul general al direcțiunii și propunerile acesteia.
  2. Raportul consiliului de inspecțiune.
  3. Staverirea bilanțului cu 31 Decembrie 1897.
  4. Deliberarea asupra regulamentului afacerilor interne, a statutului salarial și a normativului pentru fondul de pensiuine.
  5. Alegerea alor doi membri în Direcțiune și alor doi suplenți, conform statutelor modificate.
  6. Intregirea postului de cassar pentru durata de un an — devenit vacant.
  7. Alegerea membrilor consiliului de inspecțiune conform §-lui 20.
- Din ședința Direcțiunii Cassei de păstrare ținută la 19 Febr. 1898.

Direcțiunea.**Bilanțul general pe al XIV-lea an de gestiune 1897.****Contul bilanțului.**

Active.		fl. cr.	Pasive.		fl. cr.
Cassa în număr		8709.56	Depunerile membrilor (capital social)		13000.—
Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți		161354.70	Fondul de rezervă		27158.56
Imprumuturi ipotecari		138701.—	Fondul de binefaceri		14055.02
Cambii de bancă		22082.—	Depuneri spre fructificare		308238.14
Credite de cont curent		32895.13	Interese anticipate pro 1898		1124.27
Efecte publice		17260.—	Cambii reescomptate		5000.—
Interese transitoare restante		1491.05	Imprumuturi pe efecte		7400.—
Mobilier		63992	Diverse conturi creditore		154.43
după amortisare de	fl. 6399	575.93	Profit transpus din 1896	fl. 99.19	
Diverse conturi debitoare		1155.96	Profit net pro 1897	fl. 7995.72	8094.91
		384225.33			384225.33

Contul Profitului și Perderilor.

Debit.		fl. cr.	Credit.		fl. cr.
Interese pentru depuneri spre fructificare		12890.91	Profit transpus din 1896		99.19
Interese pentru imprumuturi pe efecte		125.82	Interese dela imprumuturi cu cavenți		13400.57
Interese pentru cambii reescomptate		22.57	Interese dela imprumuturi hipotecari		10004.90
Spese a) Salare și marce de prezență		1359.10	Interese dela credite de cont-curent		951.79
b) imprimare, registre, porto, chiria		864.01	Interese dela cambii de bancă		146.41
Contribuțiune directă și după interesele depunerilor spre fructificare		2606.07	Interese dela efecte publice		814.66
Amortisare din mobilier		63.99	Provisiuni		1109.56
Profit transpus din 1896	fl. 99.19				
Profit net pro 1897	fl. 795.72	8094.91			
		26527.38			26527.38

Seliște, în 31 Decembrie 1897.

Petru Drăgits, m. p.,
vice-președinte.**Nicolan Neamțu** m. p.,
secretar**Constantin Herția** m. p.,
comptabil.

Membrii în Direcțiune:

Dr. Nicolae Calefariu m. p.**Dimitrie Roman** m. p.**Bucur Comșa** m. p.**Ioan Comșa sen.** m. p.

Subsemnatul consiliu de inspecțiune am esamiuat bilanțul present, precum și contul profitului și al perderilor și le-am aflat în deplină consonanță cu registrele principale și auxiliare.

Dumitru Vulcu m. p.**Ioanachie Roșca Căpitan** m. p.**Ioan Banciu** m. p.**Dumitru Lăpădat** m. p.**Avis!**

Domnilor învățători și directori de școle le recomandăm depositul nostru de **charte geografice** aprobate de Inaltul Minister reg. ung. de culte și instrucțiune publică, precum:

Charta Ungariei de părete	fl. 5.75
„ Austro-Ungariei de părete	„ 5.75
„ Europei de părete	„ 6.—
„ Asiei de părete	„ 9.—
„ America de Nord de părete	„ 7.—
Apoi singuraticite comitate din Ungaria á	„ —10—15
„ Ungaria , ediț. format mic à	„ —15
„ globuri terestre simple cu fl. 1.—, 2.—, 3.30, 5.30, și	„ 10.—
„ globuri terestre cu meridian 3.15, 5.—, 8.40, 12.60 și	„ 40.—

Asemenea oferim tot felul de recuise pentru școlă: **ceruse** (Hardtmuth), **cerneli** (Leonhardi), **pene** (Kuhn & Comp.) etc.

Librăria Tipografiei arhidieceșane.

Ne-au sosit acuma:

Tabele de părete pentru cetit , românesci	fl. 2.40
„ „ „ „ „ „ unguresci	„ 2.40
„ „ „ „ „ „ românesci	„ 3.60
de I. Tuducescu	„ 3.60
„ „ istoria naturală (16 bucăți colorate: regnul animal, vegetat și mineral)	„ 7.20
Tabele de măsuri metrice cu esplicare	„ —.80

Librăria Tipografiei arhidieceșane, Sibiu.